

MEHNAT BOZORINI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY USLUBIYOTI

Aralov G'ayrat Muhammadiyevich

QarMII mustaqil izlanuvchisi

aralov.gayrat12131988@gmail.com

ANNOTASIYA: Mehnat bozorini optimallashtirish zamonaviy uslubiyoti texnologiyalar va innovatsiyalarga asoslangan holda raqamlashtirish, sun'iy intellekt va prognoz qilish uslublarini joriy qilish orqali ishchilarni mehnat bozoriga tezkorlik bilan moslashtirish, samaradorlikni oshirish va barqaror iqtisodiy o'sishga erishish mumkinligi iqtisodiyoti, ijtimoiy hamkorlik va davlat qo'llab-quvvatlashi mehnat bozori barqarorligini mustahkamlashda muhimligini inobatga olgan holda ushbu yondashuvlar bandlik imkoniyatlarini kengaytirish va mehnat bozorini barqaror rivojlantirishga xizmat qiladi.

АННОТАЦИЯ: Современная методология оптимизации рынка труда основана на технологиях и инновациях, за счет внедрения цифровизации, искусственного интеллекта и методов прогнозирования можно быстро адаптировать работников к рынку труда, повысить эффективность и добиться устойчивого экономического роста, социального сотрудничества и государственного управления. поддержка, принимая во внимание важность поддержки в укреплении стабильности рынка труда, эти подходы служат расширению возможностей трудоустройства и устойчивому развитию рынка труда.

ANNOTATION: The modern methodology for optimizing the labor market is based on technology and innovation; through the introduction of digitalization, artificial intelligence and forecasting methods, you can quickly adapt workers to the labor market, increase efficiency and achieve sustainable economic growth, social cooperation and public administration. support, taking into account the importance of support in strengthening the stability of the labor market, these approaches serve to expand employability and sustainable development of the labor market.

Kalit so'zlar: Mehnat bozori, iqtisodiy model. innovasiya, jahon tajribasi, iqtisodiy nazariya, iqtisodiy yondashuv.

Ключевые слова: Рынок труда, экономическая модель, инновации, мировой опыт, экономическая теория, экономический подход.

Key words: Labor market, economic model, innovation, world experience, economic theory, economic approach.

Mehnat bozorini optimallashtirishning hududiy va milliy iqtisodiyotlarda bandlik darajasini oshirish, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va mehnat resurslaridan samarali foydalanish jarayonidir. Ushbu jarayonda zamonaviy uslublardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Quyida mehnat bozorini optimallashtirishda qo'llanilayotgan asosiy zamonaviy uslubiyotlar yoritib berilgan.

Raqamlashtirish va sun'iy intellektdan foydalanish zamonaviy texnologiyalar, ayniqsa, raqamlashtirish va sun'iy intellekt (SI) mehnat bozorini optimallashtirishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Raqamli texnologiyalar mehnat talabini aniq baholash bozor ehtiyojlarini prognoz qilish va bandlik darajasini oshirishda samaradorlikni ta'minlaydi.

- **SI yordamida ma'lumotlarni tahlil qilishda:** Katta ma'lumotlardan foydalanish orqali mehnat bozoridagi tendensiyalarni va demografik o'zgarishlarni kuzatish, bo'lajak talablarni prognoz qilish mumkin. Bu jarayon ishchi kuchini to'g'ri yo'naltirish va yangi ish o'rinlari yaratishga yordam beradi.

- **Avtomatlashtirilgan ishga yollash tizimlari:** Zamonaviy avtomatlashtirilgan tizimlar bozor talabiga mos ishchi kuchini tanlash va ishga qabul qilish jarayonlarini tezlashtiradi.

Innovatsion ta'lim va malaka oshirish dasturlarining malakali ishchi kuchini tayyorlash va ularni mehnat bozoriga yo'naltirishda zamonaviy ta'lim va kasbiy malaka oshirish dasturlari muhim rol o'ynaydi. Bu dasturlar mehnat bozorida talab qilinadigan ko'nikmalar va yangi texnologiyalar bilan ishlashni o'rgatish uchun mo'ljallangan.

- **Onlayn ta'lim va mikrotalim:** Mehnat bozorining tez o'zgaruvchan talablari sababli onlayn platformalarda mikrotalim dasturlari keng tarqalmoqda. Bu dasturlar orqali ishchilar qisqa muddatda zaruriy bilim va ko'nikmalarni egallashadi, bu esa ularni yangi ish o'rinlariga tezroq moslashishlariga yordam beradi.

- **STEM fanlari va texnologik malakalar:** Fan, texnologiya, muhandislik va matematika (STEM) yo'nalishidagi ta'lim dasturlari malakali kadrlarni tayyorlashda asosiy o'rin tutadi. Zamonaviy uslubiyatda ayniqsa, texnologik rivojlanish va innovatsiyalarga asoslangan ta'lim dasturlariga e'tibor kuchaytirilgan.

Mehnat bozorini prognoz qilish va monitoring borasida mehnat bozorini optimallashtirishda prognoz qilish va monitoring tizimlari muhim ahamiyatga ega. Prognoz qilish orqali mehnat bozorining kelajakdagi holatini oldindan aniqlash va ehtiyojlar asosida rejalashtirish mumkin.

• **Analitik va ma'lumotlarga asoslangan monitoring esa:** Mehnat bozoridagi holatni real vaqt rejimida kuzatib borish va tahlil qilish uchun analitik vositalardan foydalanish zarur. Bu jarayon orqali bozordagi o'zgarishlarga tezkor javob qaytarish va bandlikni ta'minlash mumkin.

• **Bozor tendensiyalarini prognoz qilishda:** Ma'lumotlarga asoslangan tahlillar yordamida bozor ehtiyojlarini oldindan aniqlash, talab va taklif muvozanatini ta'minlash

imkonini beradi. Shu orqali ishchi kuchini zaruriy kasb va sohalarga yo'naltirish osonlashadi.

Mehnat bozorini optimallashtirish zamonaviy uslubiyoti texnologiyalar va innovatsiyalarga asoslanadi. Raqamlashtirish, sun'iy intellekt va prognoz qilish uslublarini joriy qilish orqali ishchilarni mehnat bozoriga tezkorlik bilan moslashtirish, samaradorlikni oshirish va barqaror iqtisodiy o'sishga erishish mumkin. Platforma iqtisodiyoti, ijtimoiy hamkorlik va davlat qo'llab-quvvatlashi mehnat bozori barqarorligini mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu yondashuvlar bandlik imkoniyatlarini kengaytirish va mehnat bozorini barqaror rivojlantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Juraev, F. D., Mallaev, A. R., Aralov, G. M., Ibragimov, B. S., & Ibragimov, I. (2023). Algorithms for improving the process of modeling complex systems based on big data: On the example of regional agricultural production. In E3S Web of Conferences (Vol. 392, p. 01050). EDP Sciences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202339201050>
2. Жўраев, Ф. Д., & Аралов, Г. М. (2023). ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЖАРАЁНИНИ ЭКОНОМЕТРИК МОДЕЛЛАШТИРИШ ЗАРУРИЯТИНИНГ АСОСИЙ ЖИҲАТЛАРИ. Educational Research in Universal Sciences, 2(2), 36–43. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/1684>
3. Аралов, Г. М. (2022). ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ЕНГИЛ САНОАТИНИНГ КЛАСТЕР УСУЛИ ИННОВАЦИОН ИҚТИСОДИЁТНИНГ АСОСИЙ ЎЎНАЛИШИ СИФАТИ. Educational Research in Universal Sciences, 1(6), 138–142. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/498>
4. Jo'rayev Farrux Do'stmirzayevich, Aralov G'ayrat Muhammadiyevich, & Eshonqulov Javohir Sobirovich. (2023). Problems of Management of Technological Systems Under Uncertainty: Models and Algorithms. Global Scientific Review, 19, 39–48. Retrieved from <https://www.scienticreview.com/index.php/gsr/article/view/274>
5. Jo'rayev Farrukh Do'stmirzayevich, & Aralov G'ayrat Muhammadiyevich. (2023). ANALYSIS OF FUNCTIONS OF BELONGING AND ASSESSMENT OF THE STATE OF THE CONTROL OBJECT. World Economics and Finance Bulletin, 23, 85–90. Retrieved from <https://scholarexpress.net/index.php/wefb/article/view/2895>
6. Жўраев, Ф. Д., & Аралов, Г. М. (2023). ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИНГ РИВОЖЛАНИШ ТЕНДЕНЦИЯСИНИ СТАТИСТИК ТАҲЛИЛИ. RESEARCH AND EDUCATION, 2(4), 31–43. Retrieved from <https://researchedu.org/index.php/re/article/view/2870>

7. Jo'rayev, F., & Aralov, G. (2024). MEHNAT BOZORINI SHAKLLANTIRISHNING HUDUDIIY MANBALARI TAHLILI. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil, 2(3), 39–48. <https://doi.org/10.60078/2992-877X-2024-vol2-iss3-pp39-48>

8. Ochilov Murodjon Ashirqulovich, Aralov G'ayrat Muhammadiyevich, & Eshqobilov Sirojiddin Berdimurodovich. (2023). ADVANTAGES OF FUZZY CONTROL. FUZZY CONTROLLER WITH TWO BASIC RULES. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 11(2), 342–345. Retrieved from <https://www.giirj.com/index.php/giirj/article/view/4911>

9. Аралов, F. (2023). ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИДА СМАРТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЗИМИНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИНГ ИННОВАЦИОН РЕСУРСЛАРИНИ АНИҚЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИ. Iqtisodiyot Va ta'lim, 24(2), 37–42. https://doi.org/10.55439/ECED/vol24_iss2/a6

10. Фаррух, Ж., & Ғайрат, А. (2023). ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИЛҒОР ЖАҲОН ТАЖРИБАСИ ВА УЛАРНИ ЎЗБЕКИСТОНДА ҚўЛЛАШ ИМКОНИЯТЛАРИ. Innovations in Technology and Science Education, 2(8), 264-275.